

Indledning

Jeg er jo så **Ivar Villadsen** - nogen kender mig, de fleste ikke - jeg er opvokset på det lille husmandssted på Niels Eriksensvej, hvor der nu står en masse biler.
Jeg har meget lyst til at skrive om min landsby, Komdrup, inden det går i glemmebogen
Til sagen!

Skolen

Ovenfor ses billede af **skolen**, der er opført 1910, **her ca. 1948**. Der er grusvej. Se vandkummen, hvor læreren lukkede op for vandet, hvis vi bad om det. Hvis den af en eller anden grund ikke fungerede, serveredes vandet i "potmolet", hvor vi så på skift drak med drikkestedet forskubbet en smule, så vi ikke rørte samme sted! Se også hjørnet af det gamle udhus, der faldt ved vejudvidelsen og asfalt.

Jeg er vist nok no 1 fra venstre.

Billedet er taget af en omrejsende fotograf og blev brugt som indlæg i konfirmationstelegrammer, som så kunne købes i Brugsen.

Jeg ankom til Komdrup august 1947, 9 år gammel, og husker tydeligt min ankomst 1. skoledag, for jeg faldt så lang jeg var på det glatte gulv. Jeg var ikke vant til bonede gulve i klasselokalet, hvor jeg kom fra.

Lærer Andersen har nok spurgt mig, hvad jeg hed, og jeg svarede selvfølgelig Ivar. Han svarede efter dette optrin, at jeg nok hed Ivar Benløs - Ivar Benløs var en konge i England fra gammel tid. Herpå svarede jeg i følge Lise Pedersen - nu Ravn - at jeg hed Ivar Villadsen!

Skolen, jeg kom til at gå i, var en 4-klasset skole, og jeg kom til at gå i 3. klasse, hvor 4. og 5. årgang undervistes sammen. Læreren hed K. M. Andersen, og han var en dygtig lærer - det har jeg også en af realskolens læreres ord for.

Ud over de obligatoriske fag som dansk, regning, danmarkshistorie og bibelhistorie - i de to sidste fag lirede af det bedste, vi havde lært - havde lærer Andersen faktisk indført faget fysik (nu naturlære) og botanik.

Fysik. Jeg husker, han i et skosværtelåg havde falset nogle skråtstillede riller, sat det på en lodret aksel, og gennem et rør kunne han så blæse luft ned på det, så det kørte rundt - altså en turbine. Han forklarede så, at det var meningen, at det var vand, det skulle trække den, men det så vi nu aldrig. Det har nok plasket for meget efter lærer Andersens smag.

Og **botanik**. Han sad med "Floraen", og vi blev så beordret til at tælle støvbærere, kronblade, grifler og andre for os mærkelige ting, for så til sidst at konstatere, hvad "grønstsagen" hed. Jeg tror ikke rigtigt, vi bondedrenge forstod meningen med al den ståhej!

Gymnastik havde vi også. Om vinteren i det (uopvarmede) forsamlingshus, om sommeren boldspil på "Dammen", Hvor lærer Andersen især var mester i underhåndskast og at gribe bolden i rundbold.

Pesten var **TAKT-skrivning**, hvor vi skrev samme sætning linje op og linje ned, mens vi uafledeligt talte 1,2,3,4...Samme monotone talliren til hver linje. Min fornemmelse er, at det kunne stå på i timer, men det er nok overdrevet. Lærer Andersen kunne ofte besørge et ærinde imens, mens vi ufortrødent fortsatte tælleriet - vi turde simpelt hen ikke andet.

Jeg er sikker på, at landsbylærerne dengang havde en noget begrænset uddannelse. Lærer Andersen kunne f.eks. ikke engelsk, og når han nævnte den franske by Le Havre, blev den udtalt som den kendte kornsort. Jeg syntes egentlig, at det var mærkeligt, at en by kunne hedde sådan, men det gør den så heller ikke.

Et andet udslag af den begrænsede uddannelse var nok også, at ved det årlige juletræ i forsamlingshuset vidste vi, at lærer Andersen i sin tale her ville komme med det sædvanlige om "kimbladet" som billede på Jesus. - Var det eneste han kunne, eller hvad?

Sang gik han meget op i, og det er jeg glad for i dag med alle de sange, jeg stadig har i hovedet - det være sig dejlige, lødige af slagsen, men også nationalistisk vås i een stor sammenblanding. Tiden var nok præget af den netop overståede krig, og måske levede endnu ånden fra 48 og 64 stadig videre i landsbysamfundet Komdrup.

Der var to årlige begivenheder der lyste op.

Den ene var **udflugten til Dokkedal**, hvor de to vognmænd Jens Pedersen og Jens Hansen riggede lastbilen til med bænke fra forsamlingshuset og transporterede elever og forældre gratis til stranden her. Vi badede, men soppede mest og købte vor is i restaurantens kiosk. Jeg husker, der endnu var rester fra krigen med bunkere og "Minen Gefahr"-skilte. Denne trafik stod på i nogle år, indtil det blev forbudt at transportere folk på denne måde. Der blev forsøgt at fortsætte med lejede busser, men nu kostede det jo penge, så denne tradition forsvandt ret hurtigt af sig selv.

Et lille tidsbillede knytter sig til denne udflugt.. Publikum var jo rig og fattig i een stor sammenblanding, så det var jo med at vise, hvad huset formåede, så det var eneste gang om året vi spiste købt pålæg! - fra slagteren i Kongerslev.

Det var de to vognmænd. **Jens Pedersen** i "Karensminde", Lindenbergvej 2a, **Jens Hansen**, Lindenbergvej 4, som havde 2 biler. Senere kom **Chr. Pedersen** til, 1. ejendom på højre hånd på vej til "Kja-re". De to sidstnævnte koner var (er?) pudsigt nok søstre! Jens Hansen var vist lidt finere. Han beskæftigede sig ikke med at køre "smol" (spagnum i løs vægt, læsset med håndkraft !) Det snavsede bilen for meget!

På en tur til Sverige 2010 kom jeg i snak med en mand, der havde gået på **jagt med Jens Hansen**, og han fortalte mange sjove ting om ham:

"Jov, han var nøj o en lurbovs! Vi gik på jagt sammen (udtales med rigtigt g, ikke som k, da det er himmerlandsk. (mit indskud). "Det var på Kongstedlunds marker hos "Hoffen" " (hofjægermesteren, hvis hustru var Dagmer, Chr. d. 10`s søster). " Han anså sig for en meget fin mand, selv om de var ludfattige. Så kom vi til et led. "Nu lader vi ledet stå åben. Så kommer Hoffen og ser det, og så vil han sige: Det var dog mæ-ærkeligt. Det er i hvert ikke Jens Hansen, for han plejer altid at lukke ledet". han havde også en jagthund. Den var ikke rigtigt opdraget, for når den opdagede en hare, spurtede den bare efter den, ind til den ikke kunne mere. Og så så Jens Hansen langt efter den og sagde hver gang: "No er togge kyr`!".Eller hvis vi en dag ikke hacde skudt noget : " I daw hå vi et gjov no gal` ". Han havde en lidt skrap kone. Så en dag jeg traf ham i Aalborg, sagde han:"Ska vi et ha en bette jen?" "Jov, det ku di da godt ". Så gik han hen og baksede lidt med reservehullet, og her fandt han så en flaske. " A hå byt mæ te-en på havnen for e par håndsker". - På min fortællers ansigt kunne jeg se, det var stærke sager.

Den anden var udflugten med tog. Den jeg husker var til Silkeborg, hvor vi skulle se gasbeholderen, der helt fantastisk var udformet som en kæmpe stor globus. Her var madpakken mere almindelig - der var jo ingen voksne til at vurdere indholdet!

Tiden var en anden dengang end nu. F.eks. var vold et accepteret led i barndommen. og lærer Andersen kunne blive meget hidsig, og der går frasagn om ører, der blev halvt rykket af, men noget sådant, eller lignende, har jeg ikke været vidne til.

Derimod vil jeg fortælle om en episode, der fortæller lidt om tiden. Jeg har den fra Karl Ejnar Ravn - dreng fra den nordligste ejendom på "Rævs" Mark. Han havde en ældre bror, hvis knæ af en eller anden grund var stift. Læreren spurgte så lillebroderen om - oppe ved kateteret - hvor dan det gik, og han svarede, at det gik godt. Med det resultat, at han fik en rungende lussing på siden af hovedet. - Han kunne vel lære at sige tak, når man spurgte om nogens velbefindende!

De voksnes verden!! spurgte vi ofte os selv - og med rette.

Nævnes skal også den **"bette" skole i den røde villa overfor, "Våren"**. Her regerede skiftende vikarer, en overgang bl.a. Marie, lærer Andersens datter. En anden husker jeg for hun forlangte nye skolebøger. Det huede ikke lærer Andersen, kunne man se på hans kokrøde ansigtskulør. Men han SAGDE ikke noget!

Skolen lukker

- og den aabner ikke igen

Tegnerierne paa bordene hører til lærerens kæreste minder fra Komdrup skole, der nu skal nedlægges

Om faa dage vil der ikke mere blive stavet i kor i den gule bygning med de tre store skorstene. De lyse tomandsbordene vil ikke længer blive besat af sognets mindste, lærerens sirlige tal og bogstaver paa den sorte tavle skal ikke mere eftergøres i kladdehæfte, og fra den graa plads bag skolen vil der aldrig mere lyde vilde raab og skingrende latter ud over den lille landsby.

Skolen i Komdrup skal nedlægges. Den 30. juni bliver sidste skoledag. Naar sommerferien er overstaaet, skal alle børn fra sognet gaa i skole i Nr. Kongerslev. Allerede for to aar siden blev de tre ældste aargange overført til nabobyen, medens lærer Karl Mathias Andersen skulle nøjes med at tage sig af de fire yngste aargange.

☆ Kravet om engelsk gjorde udslaget

Det er sket uden bitterhed - i hvert fald fra lærerens side. Faktisk var delingen K. M. Andersen id. Da han fra 1. april 1959 skulle undervise i engelsk, maatte han erkende, at han ikke kunne påtage sig dette fag. Paa et forældremøde foreslog han derfor at sende de ældste elever til Nr. Kongerslev.

- Det er jo tidens udvikling, bemærker lærer Andersen. Personlig er jeg modstander af tvungen undervisning efter 7. skoleaar, men loven skal jo holdes. Og at opretholde en skole alene for de mindste børn gaar heller ikke. De fire yngste aargange omfatter kun 25 elever, som gaar i to klasser, hvoraf 14 i den mindste. Der var ogsaa for faa børn til at opretholde en treklasset skole.

Lærer Andersen har søgt sin afsked fra samme tid, som skolen officielt standser for steds, d.v.s. pr. 31. juli, ikke som protest, men fordi han til vinter fylder 70 og saa siliogvel skulle gaa af. Det kunne han for øvrigt have gjort for to aar siden.

- Men jeg syntes, at jeg ville blive ved, til skolen lukkede, dels fordi jeg altid har været glad for at un-

dervise, dels for at gøre skolen en tjeneste, siger han.

☆ Fremtidens elever bliver de voksne

- Hvad saa med Dem i fremtiden? Et lyst smil glider over den gamle pædagog's ansigt.

- Jeg har faaet lov til at blive boende paa skolen. Og maaske behøver jeg ikke at sige helt farvel til undervisningen. Vi plejer at have aftenhøjskole i sognet, men de smaa vil kun komme til de møder og sammenkomster, som sogneraadet har stillet skolestuen til raadighed for.

- Det bliver vel svært at sige farvel til børnene?

Lærer Andersen svarer ikke lige straks, men i øjnene, der bliver blanke, ligger et svar.

- Jeg har været ved denne skole siden 1923, siger han, og er begyndt paa anden generation.

☆ Træskoene veget for gummistøvlerne

Skolebygningen, der er fra 1910, er ikke præget af alder, selv om dens indretning viser tilbage til en svunden tid. Ved siden af knageræk-

Det bliver en sorgens

ken i forgangen - er rum til træsko, men i de saeste aar har det været et særsyn at se børn møde op med dette sunde og praktiske fodtøj. Træskoene har maattet vige for gummistøvlerne. Og mens det for blot faa aar siden var almindeligt, at børnene havde skiftesko med om vinteren, er dette nu kun tilfældet, hvis der er meger sne eller plog.

Mens forgangens prydelser indskrænker sig til en propagandatavle fra Statens Aegudvalg, er skolestuen med de blændede dobbeltruder fornedet smykket med store billeder af saavel det nuværende kongepar som af tronfølgeren. Desuden er der fotografier af skoleklasser samt ikke af forgyldte farvebilleder af fugle i glas og ramme, et vidne om lærer Andersens store interesse for zoologi.

Ved siden af den runde, tykmaavede kakkelovn staar en tørvekasse fyldt med børnenes madpapir.

- Vi bor saa nær ved mosen, at vi stadig fyrer med tørv, siger læreren, men vi har aldrig frosset, tilføjer han.

- Hvad er Deres yndlingsfag?

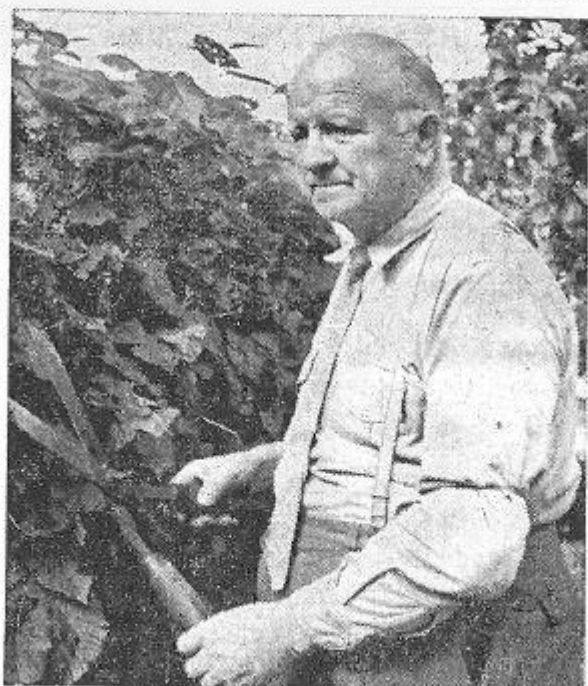
- Naturfag, regning og til dels historie.

- Er det ogsaa børnenes fortrukne?

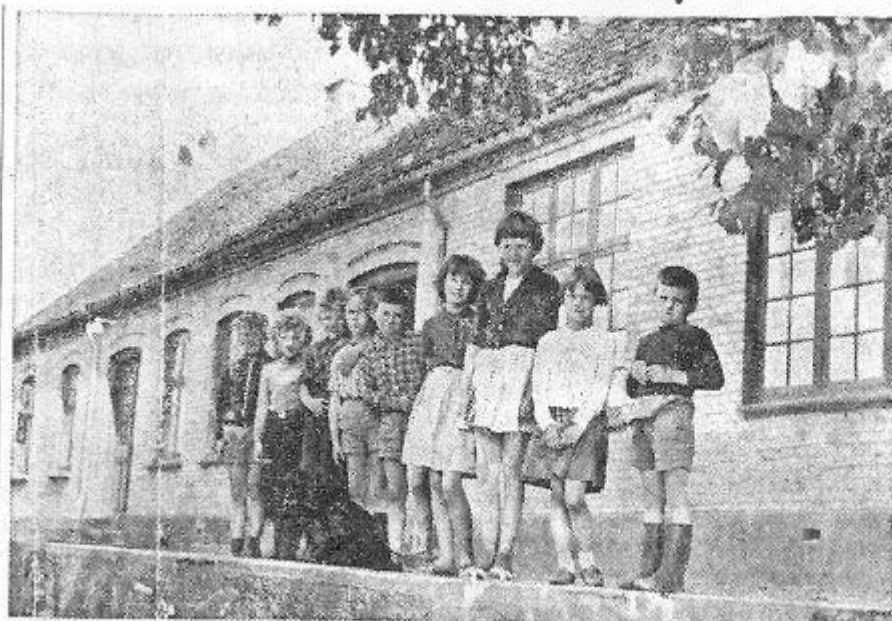
- De holder i hvert fald meget af at regne, ogsaa af historie, medens interessen for geografi er mindre.

☆ Kun fire lærere i omkring 160 aar

Vi gaar ud i lærer Andersens store, frodige have, der bærer tydeligt præg af hans egen indsats, og i et lysthus af træ blinde snakker

Lærer Andersen bruger det meste af sin fritid i den store have, der hører til skolen.

Det bliver en sorgens dag for børnene, naar de skal tage afsked med deres skole.

ken i forgangen er rum til træsko, men i de sidste år har det været et særsyn at se børn møde op med dette sunde og praktiske indtøj. Træskoene har maattet vige for gummitøvlerne. Og mens det for blot få år siden var almindeligt, at børnene havde skiftesko med om vinteren, er dette nu kun tilfældet, hvis der er meget sne eller pløje.

Mens forgangens prydelser indstrækker sig til en propagerstavle fra Statens Afskudvalg, er skolestuen med de blandede dobbeltruder forneden smykket med store billeder af snavel det nuværende kongepar som af tronfølgeren. Desuden er der fotografier af skoleklasser samt ikke at forglemme farvebilleder af fugle i glas og ramme, et vidne om lærer Andersen's store interesse for zoologi.

Ved siden af den runde, tykmaavede kakkellov står en tørvekasse fyldt med børnenes madpapir.

— Vi bør saa nær ved mosen, at vi stadig fyrer med tørv, siger læreren, men vi har aldrig frosset, tilføjer han.

— Hvad er Deres yndlingsfag? — Naturfag, regning og til dels historie.

— Er det ogsaa børnenes foretrukne?

— De holder i hvert fald meget af at regne, ogsaa af historie, medens interessen for geografi er mindre.

☆ Kun fire lærere i omkring 160 aar

Vi gaar ud i lærer Andersen's store, frodige have, der bærer tydeligt præg af hans egen indsats, og i et lysthus af træ linder snakker

vi om fortiden, om Komdrups første skole, der blev opført omkring 1800, og om det usædvanlige, at der siden har været kun fire lærere.

Mindestenen for lærersønnen fra Komdrup, vicekonsul Rudolph Mortensen, bærer indskriften: født i Komdrup skole 2/1. 1850, død i Rio Gullenos 8/9. 1934.

Fjernt i det fremmede virksom hans færd i mindet han leved i barndommens verden.

Den første var Morten Christensen, Morten Skoleholder kaldet. Han virkede til 1838, da han efterfulgtes af sønnen Ivar Adolf Ludvig Mortensen, opkaldt efter herremanden paa Revs, der bekostede hans uddannelse. I 1886 afløstes han af Morten Jensen, der fungerede til K. M. Andersen kom til i 1923.

☆ Lærersønnens indsats til stadig nytte

Ikke mindst lærer Mortensen og i særdeleshed hans sønner har Komdrup grund til et minde med glæde. Rudolph Mortensen rejste til Argentina, hvor han blev godsejer og vicekonsul. Da han mærkede dagen nærme sig, testamenterede han Kongerslev-Komdrup kommune godt 50.000 kr. til et fond, hvis renter skulle gaa til studerende, der læste til en embedseksamen, og adskillige har nydt godt af denne hjælp. Til minde om vicekonsulen, der ugift døde i Argentina, er rejst en mindesten i et vejkrøds i byen.

En anden af lærer Mortensen's sønner, Peder, blev stiftsfysikus paa de dansk-vestindiske per, hvor han blev stor plantageejer. Da han i 1926 var hjemme, glædede han sig over at gense den have, hvor han havde leget som barn. Han rejste snart tilbage til Vestindien, men kun for at komme igen med de ejendele, han kunne tage med. Han døde i 1929 og ligger begravet paa Komdrup kirkegaard.

☆ To kasserede skoleborde fortæller —

Mens lærer Andersen har fortalt, har hans blik ofte strejft navnene og tegningerne, som er risset og tallet ind i de to forlængst kasserede skoleborde, der udgør lysthusets berømede møblement.

— Kan De huske navnene?

— Ja, og man maa vel trods alt sige, at tegningerne er blevet kære minder. Ivar Frank Villadsen, der har kradsat sit navn her, er ogsaa blevet lærer. Da jeg fortalte ham om Ivar Benjes — De husker nok ham i berejningen om Regnar Lodbrø — rejste han sig op og fortalte, at han ogsaa hed Ivar, men ikke var henljet. Der er Peder Fallesen Christensen, som er ferretningsmand i Ikast, og her er der en, som har skrevet i runer. Eskild staar der. Resten kan jeg ikke lide.

Blandt de mange primitive tegninger af mennesker, hoveder og dyr findes et gennemstukket hjerte med bogstaverne PS og CS. I tegningen af en due findes navnet Eva. — Det er nok hende, der er gift med en skytte i Rold skov, siger lærer Andersen.

☆ Husker navnlig dem, det er gaaet godt

— Kan De huske alle dem, der har gaaet i skole hos Dem?

— De allerfleste, navnlig dem, det er gaaet godt. Dem med de store karakterer og dem, som har været til oplivelse i klassen. Blandt de mange breve, jeg har faaet, er flere fra en, som er blevet sporvognskonduktør i København.

— De har altsaa stadig kontakt med mange af eleverne?

— Det er maaske en lærers største glæde. Ikke blot fordi det vidner om, at nogle tænker paa ham med glæde, men ogsaa fordi det kan bære en over savnet, naar der nu snart bliver tomt i skolen.

LUXTEX
HOL OG SKRIDSIKERT TÆPPEUNDERLAG

ORIGINAL LUXTEX

SE EFTER MÆRKET PAA BAGSIDEN

LUXTEX
KØBER MAN I
TÆPPEBODEN
66 Danmarksgade 66

Det er i seks og tre —
De bliver tæppe-tilfreds

Præstebillede 1952

Nu er tiden kommet til at nævne nogle af mine kammerater

I samme årgang som jeg - og min sidemand - var **Ib Thomsen**, som boede i det gamle hus lige over for skolen (no.8). Han står foran præsten. Ib var noget fanden i voldsk. I middagsfrikvarteret skulle der "edes og gumles". Han havde en uskik. Det var almindeligt, at vi kunne begynde timen med en sang efter eget valg. Vi skrev så nummeret på sangen på tavlen i frikvarteret før. Her kommer Ib ind i billedet. Når en havde skrevet nummeret på en sang, som vedkommende ønskede der skulle synges, gik Ib altid op, når han kunne høre lærer Andersens skridt, og viskede nummeret ud og skrev sit i stedet for, og det var for sent til, at vi kunne nå at rette det tilbage, for nu stod lærer Andersen i døren. - Og det var altid det samme HVER gang - "Hvor smiler fager.." - med alle de vers!

Jeg kan forestille mig, at lærer Andersen i det stille har glædet sig over vor interesse for den danske sangskats ypperste sang - og så var det kun, fordi Ib ville drille os!

Ib besøgte jeg på en skoleudflugt til Bornholm ca. 1962, hvor han var ansat ved militæret. Hans mor, **Selma**, en præsental dame, gjorde rent i skolen.

Vognmandens **Elise** fra "Karensminde" (no2a) sidder første række no 4 fra venstre. Hun var dygtig, blev senere gift med Karl Ejnar.

Nummer 3 fra venstre skal nævnes. Det er **Sonja Thygesen**, selv om hun ikke var fra Komdrup, men Kongerslev, for hun var genstand for min første rigtige forelskelse. Jeg kan på billedet ane dine også dengang strålende øjne og helt sikkert også genkende din kække fremtoning. Det var nogle dejlige efterkonfirmationsgilder, ikke Sonja?

Undertegnede befinder sig i bageste række no 4 fra højre ved vinduessprossen, noget pisten i forårablæsten

Resten på billedet er fra omegnsbyerne, men nogle af dem blev jeg kammerater med i Bælum Realskole.

Præstebillede 1951

Dette er så årgangen over mig, men som jeg også gik i klasse med, da der var 2 årgange i klassen

Her var så **Højgårds Holger** (no. 2 til højre for præsten). Han var ret stor og meget ferm til at placere bommenes tunge midterstolpe til gymnastik. Han havde fået en ny cykel - sikkert for sine konformationspenge - med en gevaldig bagagebærer. Den var så stram, at den kunne "kvadre" en havregrynspakke! Det var fandt me noget, der kunne imponere os, denne destruktion, i en hård 100% voksendomineret verden!

Smedens Harry boede i huset vest for "Dammen" (bageste række helt til højre). Han kom vist til at arbejde på "Eternitten", som jo nu er nedlagt og grunden bebygget med lejligheder, forretninger og kontorer. Han havde en luftbøsse. Han viste mig en kunst med den. Når han stod nede på "Dammen", kunne han ved at løbe fremad med den og til sidst give den et puf, ligeledes fremad i affyringsøjeblikket, ramme Næsby's bliktag med et smæld og en raslen, når haglet rutsjede ned af pandepladerne. Det var en sport, som jeg ikke kunne præstere, så det var jeg imponeret over!

Han kunne ligeledes en anden kunst. En snor havde han forsynet med en almindelig dørnøgle i den ene ende og et søm i den anden. Han dryssede så svovlet fra EEN tændstik ned i nøglens hul, trykkede forsigtigt sømmet ned heri og slyngede konstruktionen mod en mur - med et FANTASTISK BRAG som resultat. Se, det var der noget ved - billigt fyrværkeriknald!

Det kunne jeg selvfølgelig heller ikke!

Hans storebror, Svend, kunne køre lastbil! Hos Jens Hansen, Lindenvorvej 4.

Ingeborg, som var vognmandens datter befinder sig i 2. række 3. fra venstre (drengen fra regnet). For mig var hun landsbyaristokrati.

Så er der **Birthe Mikkelsen**, 2. række no 2 fra højre. Hun boede i huset lige over for skolen. Det var noget længere mod øst dengang. Hun var for udviklet til at hun "sagde mig noget".

De fleste af pigerne svævede i en klasse helt for sig, uopnåelige, men som jeg ikke desto mindre var konstant forelsket i.

Så er der **Karl Ejnar Ravn**, 3. række no. 2 fra højre, han var fra den nordligste ejendom på "Revs" mark. det var musikfamilien. De spillede til juletræet - også han som stor dreng! I skolen var han så modig, at han turde skræmme småfuglene væk, inden de andre kunne nå at ramme dem med deres slangebøsser! Det turde jeg ikke, så var der vanket bank. Men sådan er der jo så meget!

Han og jeg havde tæt kontakt i skoletiden og senere på seminariet. Vi ses stadig et par gange om året.

Antonius`Ejvind (Østergårdsvej 12) befinder sig øverste række no. 4 fra højre. Han var lidt af en enspænder, som kunne finde på usædvanlige ting. Jeg husker ringridning, hvor karlene befandt sig hjemmevante på ryggen af de store arbejdsdyr. Det gjorde Ejvind ikke! Men han var med! Han havde lånt en nordbagger på Baggesdam - og gennemførte! De omkringstående bønder kommenterede sagligt hans præstation - jeg forstod slet ikke han turde. Bare det at gå over og spørge!

Hans hjem svævede bogstaveligt frit i luften under vejarbejdet ned til stationen, inden de fik det forsynet med ny sokkel, og imponerende ser det da også ud - selv i dag!

Til højre for præsten ses - undskyld øgenavnet - "**Su-ut Svend**". Han tjente vist nok hos Jens Skov. Men hvem var han? Hvor kom han fra?

Årgangen efter mig kom stationens **Bjarne** (ikke på noget billede). Ham traf jeg ved et mærkeligt tilfælde ca. 1956. Jeg arbejdede på gården Sønder Elkær for at tjene lidt penge i sommerferien. På en lille cykeltur til stationsbyen Sulsted stod han lige pludselig foran mig! Han var i lære i købmandsbutikken der. "Hvad hed ejeren af denne butik?" Jeg spørger, fordi vi i 1963 flyttede netop til Sulsted og boede nabo med den gamle købmand Andersen som pensionist i 7 år. det kunne være morsomt at høre noget herom, hvis du læser dette her!!

Komdrup - Skolebillede 1952 - med navne

Komdrup - School photo 1952 - with names

Se navne mm. i listen under billedet !!
See the names in the list below the photo !!

Kilde/Source: Karen Margrete Mortensen og Piet deVries

KOMDRUP SKOLE 1952

1 Lærer Andersen	13 Ellen Steen (storesøster til Bodil Steen)	25 Conny Beck
2 Fru Andersen (lærer Andersens kone)	14 Marie Pedersen (eneste barn af Mary og Palmer Pedersen)	26 Lillian Beck
3 Else Poulsen	15 Thomas Westenholz	27 Bodil Hansen (lillesøster til No 12 Birgit Hansen)
4 Tove Villadsen	16 Ejnar Jensen (senere storetreprenør, der bl.a. byggede LaLandia)	28 Elizabeth Westenholz
5 Mona Gade	17 Hardy Petersen (boede hos sine bedsteforældre Maria og Alfred Petersen, overfor Brugsen)	29 Lisbeth Andreassen

6 Sinne Rasmussen	18 Harry Eriksen	30 Jørgen Mortensen (Tærsker)
7 Karen Margrethe Mortensen	19 Børge Stær (boede på Holmen, ved siden af Jens Leo og Jørn Mortensens hjem)	31 Laurits Håls
8 Ernst Pedersen (boede i huset "Karens Minde", flyttede kort efter 1952, med forældrene, fra Komdrup)	20 Jørgen Andreassen	32 Jens Kjær
9 Johan Westenholz	21 Lis Gade	33 Mogens Schou Andersen (tvillingebror til No 23 Mette Schou Andersen)
10 Lis Thomsen	22 Kamma Rasmussen	34 Erling Thomsen
11 Anders Peter Schou Andersen (storebror til No 23 Mette og No 33 Mogens)	23 Mette Schou Andersen (tvillingesøster til No 33 Mogens Schou Andersen)	35 Jens Leo Mortensen
12 Birgit Hansen (storesøster til No 27 Bodil Hansen)	24 Bente Gade	36 Bjarne Winther Pedersen (boede med sine forældre nogle år i "Møllen" på Refsnæs)

Oplysninger om navne mm. fra: Karen Margrethe Mortensen (7), Peter Schou Andersen (11) og Mogens Schou Andersen (33).
Har du/l noget der skal tilføjes/rettes, send en mail til: ansa@c.dk - med emnet "slægt-Komdrup"

E

Årgangen efter igen kom så **"Højgaards Ejner"** (no.16 på elevbilledet). Meget mere om ham senere. Han var tvilling, Ebba hed søsteren. De havde også en storesøster, der var i lære hos Harry Sørensen, manufaktur i Kongerslev - det var fint! Der er el-forretning nu.

Så kommer **uddelerens Jørgen** (no 20). Han døde tidligt.

Så er turen kommet til **Harry Eriksen**, vor nærmeste nabo (no 18). Allerede første dag efter vor ankomst stillede han nede hos os med sin "gej" i snor - han kunne på dette tidspunkt ikke udtale det bløde d. Han blev min nærmeste legeskammerat. Det var drager, bade i "Åen". Det var Skibsted å, som dengang var ren at bade i. Den første forurening var nok ørreddambruget ved Lyngby. Det hørte vi om i min barndom var blevet anlagt. Men det var noget fremmed noget. Hvad vedkom det os! Vi fiskede også her. Dengang var der fri fiskeret. Også somme tider sammen med hans elskelige far, **Niels**, som vejen er opkaldt efter - endnu mens han levede! **Magda** hed hans mor, som var indbegrebet af trivelig tryghed. Vi lavede også sammen dueslag, som var "in" på dette tidspunkt.

Først senere - nu må I ikke hænge mig op på rækkefølgen - kom **Laurits Haals** (no 31). Længere nede igen har vi **Gades "tøser"** (no 5, 21, 24) og **Svend Bechs børn** (no 25, 26, der var nu også drenge i familien)) i det nyopførte arbejderhus i starten med pumpe - i bryggerset!

Så "Tærskers" børn på Holmen, **Jens og Jørgen** (no 30, 35), tilnavn efter morfaderen Jens Tærsker i det gule hus på venstre hånd, når vi drejer fra til "Kjare". De hed ellers Mortensen.

Som man kan se, er der mange, jeg ikke har omtalt. Det er nogen jeg ikke kender så meget til.

"Højgaards Ejner".

Jeg lovede før, at der ville komme lidt mere udførligt om "Højgaards Ejner", for han var og blev jo ikke som os andre mere almindelige, kedelige.

Han kunne handle!

Han havde visioner og førte dem ud i livet. Det var ikke sådan, at han rejste rundt f.eks. til udlandet og fik ideer der, nej sådan gjorde han ikke. Han fik dem bare. Han havde flair for, hvad der ville være behov for i fremtiden - før alle andre, og så gik han i gang med at realisere dem!! Hans kone, Lissy har fortalt, at bedst som de sad mellem gode venner - de havde stor omgangskreds - så kunne Ejner lige pludselig blive fjern, udeltagende. Så vidste de, at han var helt andre steder henne. Han udklækkede planer!

Det begyndte tidligt. Min far var opkøber til Aars fjerkræslagteri for at supplere indtægten lidt til det fattige husmandssted. Det var selvfølgelig fjerkræ, men også kaniner. Så var han kommet i kontakt med Ejner, som må have været i 10-årsalderen. Hvad det drejede sig om, ved jeg ikke helt, men det var vist noget med kaniner. Men han citerede i hvert tilfælde Ejner for at have sagt: **"Det ska do da ha en skilling for, Vellesen!" - noget af en udtalelse af en 10-års knægt**, og min far var da også tydelig imponeret.

Efter syv år i Komdrup skole kom han i smedelære i Kongerslev, fik svendebrev - og brugte stort set aldrig sin uddannelse!

Så kom han ind som soldat. Her fik han sine kammerater til at hjælpe sig med de aktuelle projekter. Dem havde han allerede på dette tidspunkt. Det var husbyggeri, og de hjalp så til med at grave ud til sokkel o. lign. Bagefter kom de så ind og fik kaffe hos svigerfaderen og hyggede sig rigtigt.

Her i soldatertiden fik han også fidusen - tyske biler. Han forærede skam sin kæreste, Lissy, kørekort på hendes 18 års fødselsdag, fortalte hun med blink i øjet. Så kunne de jo køre sammen derned og tage en ekstra med hjem! Han reparerede så lidt på dem hjemme og solgte dem videre. Det har sikkert givet en del penge! Lissy havde han mødt til et krobøl. Det var jo Storvorde og Mou dengang. Snedig var Ejner jo også, men man skal ikke tage fejl. Lissy, er jeg sikker på, kunne man ikke løbe om hjørner med. Hun bakkede helt bevidst op bag Ejners projekter.

Ejner har jeg ikke kendt som voksen, så det, jeg beretter, er som andenhånds eller fra pressen. Han blev gift, og svigerfaderen var landmand i Klarup. Ejner fandt så på at udstykke byggegrunde herfra, så man kan måske sige, at Ejner lagde **starten til Klarup som parcelhusby**

Godt set! Må man sige.

Man hørte også, at en rørføring (fjernvarme) absolut måtte færdiggøres og tildækkes hurtigst muligt, selv om det blev sent fyraften den dag!

Så blev Ejner bilforhandler i Holstebro - for det velrenommerede **"Volvo"**. Han stod selv for opførelsen af et anseligt bilkompleks.

Her har jeg oplysninger fra Harry Laustsen, hvis far samarbejdede med Ejner: "Jo, Ejner stod for opførelsen af bygningerne og blev også bilforhandler for Volvo 67-70 (da må Ejner have været 27 år!). Men samtidig havde han en fabrik i Struer, der lavede kølekasser til at sætte på lastbiler".

Ejner så igen muligheder før andre, idet han således startede det, der i dag er kølecontainere og store kølesættevogne!

"Volvo var ikke tilfreds med hans engagement 2 steder, så de forlangte, at han skulle afhænde virksomheden i Struer. Det skulle de fandt me ikke bestemme, så det var dem, der måtte vælge (det gav vist også for lidt penge), så samarbejdet ophørte, og Ejner fortsatte så med kølekasserne. Senere blev fabrikken solgt til "Nopa", et sjællandsk firma, og senere endnu blev fabrikken i Struer nedlagt og produktionen flyttet til Sjælland. Ejner var reel, og han ville selv bestemme!"

Det var netop blevet muligt at udstykke lejeboliger til **ejerlejligheder**, hvis de opfyldte bestemte krav. Et af dem var, at hver lejlighed skulle have eget badeværelse. Efter sigende bestod det så af en brusekabine i soveværelset. Efter retssagerne, som vi læste om i aviserne, var ikke alle tilfredse med de valgte løsninger.

Så læste vi om sløje tider for fiskeriet. og, husker jeg, næste dag stod Ejner i avisen som køber af fiskekuttere!

At Ejner var virkelig **storentreprenør** vidner om, mener jeg, at han stod for opførelsen af den lange olieledning fra Frederikshavn til Karup flyveplads i den kolde krigs tid. Så kunne jagerne altid få brændstof, selv om landtrafik i tilfælde af krig blev umulig. Endnu ses i Vestbjerg ikke langt fra, hvor jeg bor i dag, en pumpestation til den.

Så et udsagn fra en tidligere sommerhusnabo, som også var byggeentreprenør. Han blev hjulpet i gang af Ejner med **hulmursisolering**, og det var han glad for. Men da samarbejdet ophørte, og min sommerhusnabo regnede projektet igennem, havde han ikke tjent en krone!

Man kan vel sige, at Ejner har sat et monument over sig selv og sit virke, nemlig komplekset **"Lalandia"** (Lolland), et feriecenter med badeland og tilhørende mange sommerhuse.

Sandelig en mand, der kunne se muligheder - her fritid og ferie - længe før alle andre.

Fra bogen "Lalandia". Verdensmanden i "højt gear".

Indkøb til et feriecenter

v/ Ejner Jensen, entreprenør

Veloplagt - med et lunt glimt i øjet og på ægte jysk - fortæller Ejner Jensen næsten tyve år efter byggeriets start om, hvordan det var at købe ind til et gigantisk feriecenter.

Det var 636 huse, der skulle op at stå - og det helst i løbet af meget kort tid. Så der var ikke tid til langvarige møder om tilbud og licitation. Alle aftaler, der skulle indgås, var her og nu og med aftalte rabatter. Der blev ikke meget plads til det gode danske - og dyre - håndværk i materialevalget. 125.000 kubikmeter fyldsand blev pumpet op i Østersøen og sejlet ind til Rødby. Hertil 30.000 kubikmeter cement fra det daværende DDR, som også blev sejlet til Rødby. Døre og vinduer blev knastfrit træ fra Polen, som dog blev færdiggjort af et nordjysk snedkerfirma. Træet til de 636 huse blev købt i Rusland tæt på grænsen til Finland, fragtet på tog til DDR, gennem jerntæppet til et firma i Hamburg, der stod for den videre forarbejdning. Takket være en "broderlandsaftale" imellem Øst- og Vesttyskland betød det en besparelse på 12 procent. Gulvpladerne kom fra Finland, og alle bygningsbeslag blev købt i Sverige.

Af det gode danske håndværk blev tilbage eternittagene og en stor del af indretningen.

Alt inventar til husene blev også købt hjem i store mængder. Den daværende borgmester, Hans Christiansen, husker en morsom episode. En aften ringede en mand fra Norge. På klingende norsk spurgte han "Kan det passe, at du har en mand i Rødby, der har brug for 3000 dyner?". "Ja, hvis manden hedder Ejner Jensen, så kan det godt passe", lød svaret.

Ejner Jensen

sig, at alt, hvad der var i huset, var s
Ejeren fik besked på at aflevere samtlige
omgående og slap for en politianmeldelse.

En del materialer blev ødelagt af at stå
regn og mudder. Netop vejrforholdene g
at der blev mange problemer for de
arbejdsredskaber og lastbiler, der kørte
til byggepladsen. De omkringboende, so
mere end svært ved at komme frem og t
til deres huse på grund af de opkørte og u
kommelige veje, klagede også.

Oveni i alt dette kom problemer med k
ringen og problemer med indgåelsen af a
der. Det blev de mange avisoverskrifter
og de mange pessimisters tid. Men v
gigantisk midtvejsfest 1. november 1988
selv de største pessimister overgive sig.

Det var trods alle problemer blevet e
nå de fineste. Landdelens største

...og fra "Løvekongens storhed og fald" - og "Løvekongen" er ikke Ejner. (Uddrag med tilladelse fra Gyldendal):

Hvis man kører rundt i sommerhusområdet uden for Rødby på Lolland, så kan man den dag i dag se med sine egne øjne, hvorfor **Ejner Jensen** i slutningen af 1980'erne gik konkurs med sit entreprenørfirma. Forretningsmanden fra Aalborg havde ellers en god skæv hjerne **og** et fint blik for at lave en god handel. På et tidspunkt beslutter han sig for, at han vil bygge et feriecenter **og** 630 sommerhuse uden for Rødby på Lolland. I sig selv ikke just en revolutionerende tanke, men han mente, at kombinationen af et feriecenter **og** hundredvis af sommerhuse ville være en stærk indtjeningsmuskel. På den måde kunne sommerhusejerne sidde ude på terrassen **og** slappe af med en kold pilsner, mens børnene rendte rundt ovre i Lalandia **og** spillede fodbold, minigolf, badminton, svømmede osv.

Men projektet løber af sporet for **Ejner Jensen**, der slet ikke har styr på de håndværksfirmaer, der skal opføre feriecentret. Der mangler byggestyring i alvorlig grad, så byggematerialerne hober sig op uden for Rødby, mens det er yderst sjældent, at man i dagtimerne ser noget til tømrere, murere, vvs'ere **og** elektrikere. Byggeriet er simpelthen

gået i stå. Og Aalborg-virksomheden har ikke kræfter til at få greb om projektet, da en konkurs truer. Mens der er meget stille i dagtimerne på de arealer, hvor der ligger byggematerialer for rigtig mange millioner, så begynder der at ske noget om natten. Rygterne om, at Ejner Jensen er ved at kaste håndklædet i ringen oppe i Aalborg, er nået til Rødby, så om natten kører folk ud og stjæler byggematerialer med arme og ben.

Og det er de tyvetogter, man kan se resultatet af i dag, hvis man kører rundt i sommerhusområderne omkring Rødby. Her bærer diverse tilbygninger, renoveringer, terrasser m.v. tydeligt præg af de materialer, som Ejner Jensen i sin tid bestilte.

Til slut overtager BG Bank aktiverne i Rødby, hvor feriecentret bliver bygget færdigt. Banken indsætter en dygtig ledelse, og år for år går omsætningen frem. Det begynder at ligne en rigtig forretning. Efter i ti år at have ligget på bøgerne hos BG Bank kommer Varde-firmaet REKA Gruppen i 1999 med et tilbud til BG Bank om at overtage ejerskabet. REKA Gruppen er eksperter i at udvikle ferie- og fritidsboliger, ligesom man også har kendskab til driften af både feriehus og -centre.

Helt tilfældig kom jeg i kontakt med en familie, der har kendt Ejner i voksenliv, nemlig Porsmose, ejer af renseriet "Kymi", der dengang lå i Reberbansgade. De fortalte mig meget positivt, humoristisk om Ejner:

Han så en dag et maleri hjemme hos sin mor. Det kunne han godt lide, og sagde derfor, at han godt ville give 500 kr. for det, hvortil moderen svarede, at "så er det 5000 værd!"

De fortalte også om Ejners kontroverser med bankvæsenet. (Jeg mener at huske en avisoverskrift noget i retning af: **"Bankerne skylder mig 250 millioner."**) Når nogle underleverandører havde leveret Ejner noget, eller havde udført et stykke arbejde for ham, mente han, at de skulle have deres penge for det. Men bankerne mente han skulle trække betalingen ud. Så kunne de selvfølgelig tjene mere på transaktionen. Men det ville Ejner ikke gå med til. Når de havde lavet et stykke arbejde, skulle de have deres penge! Det var jo et virkelig positivt træk hos ham. Men det ville bankerne ikke gå med til, så de gik sammen og blokerede ham, og uden bankerne kunne Ejner ikke noget.

Til min beretning om min faders udtalelse om Ejner, kommenterede de prompte: "Så havde Ejner gjort en god handel ! "

Efter læretiden fik Ejner arbejde hos "Mørck og Sønner" i Gistrup, men han var der kun i kort tid. Ejner egnede sig ikke til at arbejde for andre. Han ville sætte noget i gang, og så videre.

Til min beretning om Ejners soldatertid og de brugte biler, fortalte mit ægtepar, at det gik vidt og bredt på kasernen, at Ejner tjente flere penge end obersten!

De fortalte også om en morsom tildragelse: Ejner kom en dag og sagde, at de skulle ud at køre en tur. Det lød ret hemmelighedsfuldt. Så gjorde de holdt uden for en villa og ringede på. Han fortalte da personen i døren, at nu måtte de ud, for her var den nye lejer! - Ejner havde nok lejet huset ud, og var kommet på kant med lejereren, så det var jo en smart måde at løse det problem på!

Vi er mange, der husker byggematadoren **Bøje Nielsen**, som til sidst blev erklæret konkurs, men hvor det senere viste sig, at der var penge til alle kreditorerne! Men efter den retssag var Bøje Nielsen et nervevrag. Retssagen havde været meget bekostelig, men var blevet betalt af **en anonym jysk giver**. - "Og så kan du selv gætte resten!" sagde den gamle nabo.

Familien Porsmose var kommet i vanskeligheder, idet de gerne ville udvide deres virksomhed - der var vist også noget om miljøproblemer - men der var ikke plads til det på Reberbansgade. Som de venner de var, naboer, drøftede de det med Ejner. De skulle flytte den uden for byen! sagde han. Det havde de aldrig tænkt på, og den øvrige familie var, for at sige det mildt, meget skeptiske. "Tror du virkelig på det?" spurgte de ham, og som den forretningsmand han var, svarede han: "Ellers havde jeg da ikke sat penge i det!" Ejner stod så for opførelsen af det nye renseri. Det viste sig at være den rigtige beslutning. Virksomheden kører den dag i dag.

"Vi er altid blevet behandlet godt af Ejner, og han har aldrig tabt en sag i retten, hvilket beviser Ejners retskaffenhed."

Ejner kunne være slagfærdig, god for en frisk udtalelse. "Der er dumme svin - rige eller fattige - du vælger selv." Eller: "Der er ikke noget værre end kvinder, der brækker sig!"

Som en naturlig afslutning på min research om Ejner var det da naturligt, at jeg tog ud og besøgte dem i Aalborg. De skulle da være de første til at se beretningen. Jeg blev godt modtaget, kaffe og brød. Jeg følte mig rigtig hjemme, tryk her. Her er nok også noget af forklaringen med Ejners succes. De arbejdede fantastisk godt sammen, og jeg er sikker på, at Lissy har været den perfekte værtinde, når forretninger skulle indgås derhjemme. Her gælder det jo om at få gæsterne til at føle sig velkomne, trygge. Deres fælles udadvendte væremåde og Lissys lyse sind har helt sikkert også betydet noget. Vi fik en god snak om deres liv og alt det, Ejner havde været med til.

Lissy medvirkede som telefondame. Desuden havde de kontor i Aalborg, somme tider også i Nørre Sundby.

En af hans fritidsinteresser var jagt. Han deltog så i jagtkomsammen sammen med gode venner, f.eks. på de store godser rundt omkring i landet. Jo-jo at være en kendt - og velhavende - mand kastede også behagelige frynsegoder af sig!

Rørende var det nu at se Lissy passe sin mand, Ejner, som i dag ikke er rigtig rask.

Vi snakkede naturligt også om deres børn. De har tre. En søn bor ved København og er ved at starte eget IT-firma, en datter er lærer, og den mindste datter, som ligner Ejner mest, har - tre tøjforretninger!

Hermed slut med sagaen om "Højgaards Ejner"....Nå-nej!

Der er jo en ting, vi ikke kan komme udenom. Det er hans lille tilnavn.. "**Fjederen**", "Fjeder-Ejner". Hvordan har han fået det?

En mener, det stammer fra hans læretid i Kongerslev. De sagde han faldt i staver over fjederstål. Deraf skulle navnet være kommet. Har han set, at dette materiale havde muligheder, men som han ikke kunne udnytte?

Lissy havde selv - en anden - forklaring. Som dreng kom Ejner meget til Klarup, hvor han havde - vistnok - en faster. Han tog så med toget dertil. Ejner handlede også allerede dengang. Det var duer. Dem havde han så i en sæk med hjem i toget. På en eller anden måde var de så en dag sluppet ud, og fjerene stod i en sky om Ejner. Deraf "Fjeder-Ejner", idet fjer på himmerlandsk udtales "fjedr". Ha-ha!!

Tilbage til min skoletid.

Komdrup var dengang et stillestående bondesamfund. At komme i lære som håndværker, var det højeste, man kunne opnå.

I Komdrup var der dog een undtagelse, **Paula**. Hun boede hos sin mormor i det lille hus øst for "Krogsgaard" - sognefogedens gård, der ligger i svinget, hvor Niels Eriksensvej munder ud i Lindenevej. Mormoderen var samtidig Harry Eriksens farmor - Paula og Harry var således kusine og fætter. Paulas mor var gift med Elvin Hansen, der boede Baggesdamvej 9, men hun døde meget ung, så Paula kom altså i pleje hos sin **mormor, Stine**, tror jeg hun hed. For at hun skulle have mulighed for at ernære sig anstændig som voksen, har faderen nok syntes, hun skulle "læse videre". Hun gik hver dag med sin fyldte lædertaske ned til stationen og tog med toget til det, der hed Bælum Realskole. Det var med nogen ærefrygt vi betragtede denne fremmede, uopnåelige fugl i Komdrup. Alle vi andre gik til lærer Andersen.

Men så kom uddannelseseksplosionen.

Jeg mener starten var, at sognefogeden sagde til min far, at han skulle lade mig læse videre. Hvorfor, vil man spørge. Jeg kan kun finde den forklaring, at han har lagt mærke til mig ved den årlige overhøring "eksaamen", hvor i hvert tilfælde præsten og sognefogeden var til stede. Samtidig er det måske den gamle konservative overklassens omsorg for de fattige, der her har givet sig dette udslag. Min far, husmand, kunne i hvert fald ikke have fundet på det. Denne her opfattelse har jeg også i nogen grad fra min mor, som jeg mener har fortalt mig om det.

Det blev mit held! Sammen med 3 andre, efter en optagelsesprøve.

Lidt om denne skole (Bælum Realskole).

Den havde til huse i en vistnok tidligere landbrugsskole, hvor "**Sørensen**" nu uddannede "kontroller". Det var nogle landbrugskyndige, der rejste rundt til landmændene og hjalp dem med at optimere mælkeproduktionen med prøver og lignende.

Bygningerne lå i skovbrynet nær møllen. Den blev senere ombygget til efterskole, og der er i dag kun en enkelt bygning tilbage fra dengang. Der havde Bælum Realskole disposition over 4 lokaler, nogle sølle, nedslidte lokaler med kakkelovn, selvfølgelig, og cellotexvægge, som vi flittigt pillede stumper af, når vi kedede os

De 4 lærere, **Pedersen, frøken Jensen, "Tykke" og Tynde**" (for de to sidste hed begge Christensen) vil jeg ikke skrive noget om, det er gjort andre steder.

Ang Pedersen, skolelederen, husker jeg en detalje, der viser, at vidensniveauet dengang slet ikke var på højde med det i dag. Det var på den tid kaptajn Carlsen kæmpede i Den engelske Kanal for at redde sit skib, "Flying Entreprice" sikkert i land, hvilket som bekendt ikke lykkedes. Vi spurgte Pedersen, hvad navnet betød. "Flying" vidste alle, hvad betød, men det var det sidste. Det vidste han ikke! I dag ved vel de fleste, hvad en entreprice er.

Lidt om dens oprindelse.

Det var 3 landkommuner: Skibsted-Lyngby, Bælum-Solbjerg og så Kongerslev-Komdrup, der var gået sammen om at give deres børn et undervisningstilbud i en tid, hvor al undervisning ud over 7 år skulle ske på betalingsskoler. **Det var en progressiv beslutning, og vor kommune var forrest**, idet den også betalte bøgerne - dog ikke ordbøger. Det var luksus. Eleverne fra de to andre kommuner måtte pænt betale dem selv hos den lokale boghandler eller tiltuske dem aflagt hos de elever, der var et år ældre. Pedersen stod for den trafik. Vi andre gik bare ned til boghandleren i Kongerslev og købte dem nye. De blev dog leveret tilbage efter skoleåret.

Jeg har tit tænkt på, hvorfor vor kommune her gik foran de andre. Kunne det have noget at gøre med, at en **statshusmand** mellem Revs og Nr. Kongerslev, som sad i sognerådet, havde en søn, som gik på seminarium i Silkeborg, og derfor kunne se værdien heraf? Vi bondedrenge traf ham (sønneren) på stationen, når han skulle tilbage efter ferien. Det var ud i den store verden!!

Det var egentlig ikke realeksamen, vi tog, men priliminær-. Til eksamen skulle vi nemlig op i alle 4 års pensum! Det var noget af en mundfuld. De andre kunne nøjes med sidste års.

Det var en hel ny verden for mig. Her kunne man SNAKKE med læreren! Og her gik jeg så i 4 år. Senere blev det så seminariet, og lærer, det meste af tiden i **Sulsted**.

Forhold, der belyser tiden dengang.

Gymnasium - dengang statsskole - var noget fjernt noget - helt i Aalborg.

I min tid i Bælum var der een, der fortsatte dertil og derfor skulle have enetimer i latin med frøken Jensen. Men han blev også noget særligt. Det var købmandens søn fra Terndrup, **Ole Bernt Henriksen**, og han endte jo som folketingsmand og senere kommitteret for hjemmевæret. Han døde temmelig tidligt.

Dengang var det mere sjældent, at børn fra landet tog realeksamen end det er i dag, at unge går på universitetet!

Det var i min tid, at realskolen flyttede ned i de nye lokaler ved "hovedgaden". Vi elever og lærerne havde nogle overgangsvanskeligheder med de nye forhold med udtørrede slimhinder, ligesom vi også havde svært at vænne os til det nye neonlys.

Vi cyklede om sommeren, og så var det jo med at slå rekorden for de ca. 12 kilometer. Den var 20-25 minutter, over Smidie. Resterne af kondien, hvad jeg opnåede derved, sidder såmænd i kroppen endnu!

Om vinteren var det anderledes, så tog vi med toget, "**Hadsundpeter**". Så skulle jeg jo ned på stationen. Jeg mødte altid først, om det var fordi jeg derved fik æren af at stille signalet på grønt, ved jeg ikke, men det kan da godt være. det var i hvert fald mit faste job.

Så kom vi ind **Stinnes opvarmede billetkontor** (så var hun jo nok fri for at fyre venteværelset op). Det var egentlig så hyggeligt, og når stuelampen så begyndte at blinke, var det tegn til afgang. Det var blinklyset ude ved overskæringen, der forårsagede det. Her i billetkontoret var vi tæt på mange ting. Jeg kan huske, at lærer Andersens løn kom vejen om ad stationen, og der blev snakket meget om de penge. Jeg tror det var 6-700 kr HVER måned!

I toget havde vi jo vore faste pladser, jeg på 7 række helt inde ved vinduet, når det var motortoget, hvor jeg så ubemærket kunne høre "de fine" fra Kongerslev snakke om deres erfaringer med Cognac, Whisky og andre eksotiske ting.

Somme tider spurgte vi, om vi kunne komme af ved "**Doktorgaarden**", og afhængig af, hvilken fører det var, fik vi undertiden lov. Derfra var der noget kortere at gå til skolen.

Undertiden var der ventetid efter skoletid. den foregik i et klasselokale med lærer på. Somme tider spurgte vi, om vi måtte gå hjem. Det måtte vi altid. Det foregik på banen, og enkelte gange nåede jeg helt hjem før dem med toget, nogle gange steg vi på ved trinbrættet "Bjerregaard".

Hvad fik vi så fritiden til at gå med?

Vi må forstå, det var en verden helt anderledes end i dag. TV var ikke opfundet, radio gad vi ikke, det var 100% på de voksnes præmisser med gammel dansemusik, "Pressen" og ønskekoncert om søndagen. Så det var med at komme væk, og det var UD!

Her var det "cowboyder" og indianere, store drager, fiskeri i åen - engang fiskede jeg en ørred så stor, at det var nødvendig at skære den over, for at den kunne være i panden! Jeg har oplevet mange stille naturstunder dernede. Især står for mig de skønne solnedgange over Lindenborgs marker og skove i vest.

En overgang lavede vi periskoper - to små skråtstillede spejle i hver ende af et rør af krydsfiner,

...og så havde vi jo **skydevåben** - slangebøsser, naturligvis, men også rigtige "bøsser". Der var jo ingen pædagoger til at se efter os, og det benyttede vi os af.

Vi gik med rifler - min gammel, slidt og livsfarlig, den kunne gå af ved den mindste uforsigtighed. Men det gik godt. vi var jo også sjældent mange samlede på een gang. Ammunition fandt jeg i skrivebordsskuffen. Der blev ikke ført så nøje kontrol med alting dengang som i dag.

Vi lærte måske også i nogen grad at **tage ansvar** for vore handlinger. Det må Harrys far, Niels, i hvert fald have ment, for efter en jagttur, da han tog patronen ud af sin riffel, gav han uden videre mig den og sagde, at den skulle jeg have! Se, det var noget helt andet end de patroner, jeg ellers skød med. Det måtte selvfølgelig prøves, hvad sådan en tingest kunne, og det kom til at gå ud over naboens trillebør, hvor projektilet gik gennem begge dens arme - 5 cm træ!

Så havde vi også mere fredelige sysler med duerne, som også gav lidt penge, når ungerne blev solgt. Dog gik en del tid også med at hjælpe til i marken.

Ferieerne.

I ferierne var der jo flere sammenhængende dage, så de kunne benyttes til at tjene penge ved at arbejde for andre.

I efterårsferien et år rykkede jeg sognefogedens våde, iskolde sukkerroer op med håndkraft - hahaha!

Det var mere behageligt på Baggesdam, hvor roerne blev taget op med hestekraft og så læsset med greb. det var så meget desto lettere, da karlen ikke var for "knøv" og kunne lokkes til at gå over på min side og hjælpe der en gang imellem! Det var forresten ham, der stolt viste sin anbefaling fra husbonden frem, hvor der i al sin enkelthed stod, at han havde været ansat fra den og den dato og til den og den dato her! Men det var måske, når alt kom til alt en anbefaling i sig selv! Baggesdam var i øvrigt kendt for sin gode kost. Vi fik f.eks. ål en dag. Det var noget andet, end den husmandskost, jeg var vant til hjemmefra!

I sommerferien var det lugning af roerne, hvor der gik et par dage med at vænne sig til den akavede, skæve stilling, før den forsvandt.

Så var der "tørven". De skulle "røgles", dvs. sige vendes og stables, så de stod i lige rækker bagefter.

Et fritidsjob husker jeg specielt. Det var i mosen hos **Theil**. Han boede i ejendommen med det statelige stuehus mellem Kongerslev og Smidie, hvor vejen drejer fra til Kongstedlund. Det var i min bælumtid og foregik med traktor. Han kunne ikke forstå, at hans traktor nu pludselig ikke kørte varm mere - det havde den gjort ustandselig før med den foregående knægt. Jeg var ikke så vild med hasarderet kørsel som han!

Derimod kom vi til at diskutere politik. Han havde vist været lidt nazist under krigen, og jeg kunne belære ham om, at arierne ikke var en race, som de havde hævdet, men en sproggruppe, hvilket afstedkom, at Theil måtte hen og konsultere sit leksikon, kan jeg huske.

' En skarnsstreg - eller?

En regulær skarnsstreg fra min barndom skal også med. Det var før 1950, da jeg ikke var begyndt på Bælum.

Det var snart St. Hansaften, og **Westenholtz fra "Rævs"** havde indbudt de "bette" fra Våren" til **St. Hansbål**, som skulle finde sted i grusgraven på bakken nord for statsejendommene på "Rævs" Mark. Kun de "bette"!

Vi var godt onde i sulet. Der måtte gøres noget! Hvad var da mere effektivt, end at brænde bålet af for næsen af dem! Som tænkt, så gjort, og så var det bare med at komme væk!

Det er jo mange år siden, så enkelthederne er væk, men jeg husker os stå på markvejen mellem Karl Skov og statsejendommene og betragte bålet, og hvordan nyt brænde i hast blev fragtet op i

grusgraven. Men o ve og skræk! Westenholtz må have haft andre til at køre brænde for sig, for pludselig kom han ræsende op mod os i sin jeep. Det kan nok være, vi fik os gemt ned i kornet !

Jeg husker også, vi var i en slem katterpine, for vore cykler var på en eller anden måde havnet nede på herregården, og dem måtte vi jo have fat i ! Det skete vist dagen efter. De stod ganske rigtigt pænt opmarcheret i gården, med luften ude af dækkene. Westenholtz så vi ikke noget til, så det var jo billigt sluppet, syntes vi.

....havde han ved eftertanke fundet ud af, at det var forkert, at han ikke havde inviteret os med? Jeg er i dag i hvert fald sikker på, det var derfor vi reagerede, som vi gjorde. Men dengang var vi bare sure !!

Hvem der var med i komplotet, kan jeg ikke huske. Det kunne være sjovt, om andre kan bidrage mere til hændelsen.

Klapjagt på "Rævs".

En anden ting, som også havde med "Rævs" at gøre, var den årlige klapjagt. Vi blev indkaldt som klappere, og det var hele dagen, så der var fri fra skole! Jeg tror jeg mindes Westenholtz komme op på skolen, banke på og spørge, om vi måtte få fri den dag, og det fik vi så. Jeg har ladet mig fortælle, at han gjorde det samme hos konfirmanderne hos **pastor Juul Petersen**, men her med negativt resultat !

Nå, men klapjagten! Vi skulle jo danne kæde og lave larm for at få vildtet op mod skytterne ,og vi fik, syntes jeg, en forfærdelig gang skældud, hvis kæden ikke var, som den skulle være. Det var et værre hurlumhej, syntes jeg, men adrenalin har jo nok kogt i Westenholtz's årer, for han var jo værten ved arrangementet, som jo helst skulle være vellykket.

Gæsterne var de omkringboende godsejere, proprietærer, venner, formoder jeg. Der var også meget elegante damer med i grønt jagtdress, kan jeg huske. De var uopnåelige klasser over os bondekno!de!

Bagefter, da hele udbyttet lå linet op, kom Westenholtz ned til os - nu ganske forandret - roligt, og takkede for indsatsen, og håbede på, vi ville deltage igen næste år. Og så kom lønnen. Jeg mener, det var op mod 5 kr! Det var mange penge dengang! (ca. 5 år senere arbejdede jeg på Vaarst savværk for 78 øre i timen)

Realeksamen og seminarium

Min tid i Bælum var ved at rinde ud. I 1954 gik vi til eksamen. Det var rigtig eksamen med ekseminator og censor. Og her lidt "blær": 4. fag jeg var oppe i, fik jeg ug? i. (2.-højeste karakter). Da led min forfængelighed lidt!

Så ville jeg være lærer, for det ville min kammerat, Karl Ejnar. Turen gik om ad Vraa Højskole for forberedelse til seminariet og bagefter Tønder Seminarium.

To ungersvende, parate til at

Erobre den barske verden.

Kan I kende Kildeanlæggets stakit?

Min tid som vikar

Herunder kom min vikartid. Min gamle lærer, lærer Andersen, besøgte jeg af og til.- Mon det var derfor jeg som den eneste blev nævnt ved navn i hans afskedsinterview i Aalborg Amtstidende?

Han fortalte mig, at læreren i Skovstrup rejste, og jeg måske kunne få et vikariat der. Det fik jeg så, og det var egentlig spændende - jeg var kun 22 og eneste lærer på stedet! Jeg plejer at pjatte med, at efter mig blev skolen nedlagt!

Det rygtedes naturligvis, at husmandens søn var blevet lærer - **enelærer - i Skovstrup** ikke langt hjemmefra. Men jeg må have klaret det nogenlunde, for "Betty-Antons" Betty (sådan benævntes konen!), har fortalt, at det var en lærer med "tømmer" i, hvilket må betragtes som en kompliment.

Jeg husker ikke så meget om dette job, kun en dag tavlen helt fuld af sætninger, tal. Det var hele Danmarks finansbudget dette år. Det var næsten 1 mia.! Mange penge dengang - og så er det egentlig fantastisk man beskæftigede sig med et sådant emne i 1958!

Jeg boede hjemme og kørte så derover på mors knallert. Det medførte en pudsig tildragelse. Jeg startede i april, og det kunne godt være lidt koldt på den stillesiddende tur derover. Jeg mærkede jeg fik ondt i ryggen. Nå, så tog jeg ned til vor huslæge, den **slagfærdige Ditlevsen**. Da jeg havde fremført mit ærinde, udbrød han:"Nå vil du heller ikke være soldat!" Hvad jeg svarede dertil, husker jeg ikke - hvis jeg da overhovedet fik sagt noget, det kom jo noget overrumplende.

Men røntgenundersøgelsen viste, at jeg havde en bygningsfejl i ryggen, og med dette billede gik jeg så til session. Jeg blev ganske rigtigt fritaget med en kraftig opfordring til af melde mig til hjemmeværnet, hvilket jeg bedyrede var en god ide.

Nå, jeg blev nu aldrig hjemmeværnsmand. Det var sognefogeden, vor nabo, der repræsenterede vort område, og på spørgsmålet om, hvor mange han havde leveret til forsvaret, kan jeg huske han svarede:"**En halv!**"

Hermed,efter en afstikker til Vaarst savværk som arbejdsdreng (eengangs trækasser til ægeksport), er min barndom og ungdom i Komdrup rundet ud.

Mit hjem

Før udvidelsen af tørvehuset. Landingsbrættet for duerne anes ved endegavlen.

Det er før stakittet og den lave skorsten (der var ikke flere sten!) Læg også mærke til den nu fjernede højspændingsmast i højre side. Ca. 1950.

.Jeg stammer, som før skrevet, fra det lille husmandssted på Niels Eriksensvej. Bygningerne er opført i perioden fra 1910-20, i følge Niels Eriksen af en "Harry", som skulle have udført en del af arbejdet selv. Han har fortalt, at han hentede sand til byggeriet fra hans egen mark. Det kan ganske rigtigt ses på en lille sænkning i ageren lidt vest for Harry Eriksens grund. Hvor de 7 tdlr. (3 ha.) er taget fra, ved jeg ikke.

Indtægterne fra den lille ejendom skulle naturligvis suppleres med tilskud udefra. Far og mor gik feks. i roerne hos fremmede eller tog kartofler op. Min far var opkøber af fjerkræ og kaniner til **Aars Fjerkræslagteri**. Men han var ikke rask. I 30erne havde han fået fjernet den ene nyre (i en tid, hvor penicilin ikke var opfundet, og infektioner var meget farlige). Hans arbejdsevne var dermed nedsat, og dette i forbindelse med, at pengene var små kunne give en meget trykket stemning - undertiden vold. Senere da han modtog invalidepension, blev forholdene bedre, men da var jeg rejst hjemmefra. Men min far cyklede rundt for at snuse noget op. Eller folk ringede.

Telefon havde vi ikke. Telefon var ikke så almindeligt dengang. det skulle godtgøres, at der var brug for den - her altså opkøb af fjerkræ. Så kunne man få en "bevilling". Vi fik nummeret 49v. Så kunne man blive koblet på en eksisterende ledning og sparede derved anlægsudgifter. vi var 4 på samme ledning, bl.a. lærer Andersen. det betød, at man kunne lytte med, når andre ringede!

Mor havde også selvstændigt arbejde. Som ung gik hun og hjalp med servering ved selskaber. Men ellers passede hun kvier i Kja-re og "slog vand op" til dem for folk, som boede for langt væk til, at de selv kunne gøre det. En årrække passede hun **fryseboksen**, der lå i Brugsen. Imens lå lillebror Kim i barnevognen og inkasserede mange "hage-dikke-dik" og "hvor er du blevet stor! ", har han fortalt.

A propos´ fryseboks, så startede det i Sønder Kongerslev. De fik deres først, og der meldte mit hjem sig til. Mor har nok kunnet se det praktiske og tidsbesparende heri, kan jeg tænke mig. Det har da været lidt af et spring. Der var, så vidt jeg husker, kun 4 fra Komdrup der var med her.. Det må have været efter 1950, for jeg kunn så tage frostpakke med hjem, når jeg kom forbi på vej hjem på cykel fra Bælum. Bygningen er der endnu - nu som lager for elektrikerer, tror jeg, bag ved kroen.. Senere fik Komdrup så sin egen som før nævnt.

I nogle år havde mor også **gasdepot**. Det fungerede på den måde, at "gasbilen" leverede flaskerne hos os ("Singer-gas"). Så bragte mor dem ud - på knallert. Det må have været en anseelig last, 11 kg gas & den tunge flaske på bagagebæreren. Helt til Blenstrup, kørte hun! Jeg er sikker på, hun har benyttet "Johannebakken", den meget etejle markvej, der udgik fra Lindborgvej ved gården "Ærenspris". Jeg synes nok, det har været en præstation! - "Ærenspris" i folkemunde. Den blev navngivet "Ernstpris", efter en af greverne, men det var jo ikke til at udtale!

Min far var som sagt ikke rask, og sad mange år uvirksom hen inde i lænestolen ved fjernsynet eller om sommeren ude i haven og blev trofast passet af min mor. Han døde i 80'erne, og min mor fortsatte med at bo på stedet i en del år, indtil hun flyttede til et lille rækkehus på Gartnervænget i Sdr. Kongerslev. Her havde hun en del meget gode år, optaget af alle sine gøremål: en lille have, aktiviteter på Centret, pensionistforeningen, banko, livligt besøgt af sine børn, børnebørn og til sidst også oldebørn, som hun elskede at være iblandt. Man kan godt sige, hun blomstrede op efter det hårde, slidsomme arbejdsliv. Hun havde så en nådig død i 2009.

Det var små kår, men vi var selvforsynende med grønsager, bær, frugt fra haven, æg fra hønsene, julegris, som lds far, **Harald**, slagtede. Men jeg - og mange andre børn fra små kår - gik om vinteren konstant og hundefrøs i vort dårlige tøj og sko. Vi var fattige, men tænkte ikke så meget over det. Sådan var det bare! Vi legede uanfægtet alle sammen.

Men i dag tage på skiferie! Uha, nej! Fornemmelsen ved kulde fra dengang sidder stadig væk i mig!

Mor, Ester, på arbejde ved Lindborg Å

og..

far, Henry, på "forretningsrejse".

"Den lykkelige familie". Undertegnede til venstre, ca. 16 år. Billedet er taget i vort hjem af en omreisende fotograf. Ca. 1954. For mig var det så som så med "Lykken". Læg også mærke til døren i højre side. De flotte årer er snyd. De er malet af en maler. Det var fint dengang.

Byen.

Der var selvfølgelig grusvej. Om vinteren gav **Kirkebakken** fantastiske muligheder for kælkekørsel - ingen salt og få biler. Og kom der endelig en, advarede de neden for enden af "banen" nede ved Smedens hus vest for "Dammen" (anlægget). Senere kom der asfalt på. Det var nærmest med håndkraft. Ligeledes ved udgravning af vejen ned til stationen, hvor jorden med skovl blev læsset på tipvogne og med hest trukket bagom og ned på "Dammen", som så blev til sportsplads for skolen.

Skole var der 2 steder - den store, gule bygning med lærer Andersen og den røde overfor, "Vaaren" med skiftende vikarer, bl.a. Andersens Marie.

Der var jo så **Brugsen** med den ivrige forretningsmand, **Andreasen**. Denne egenskab kan jeg belyse. I Kongerslev var der jo en større af slagsen, og de havde en overgang en kommis, der hed **Svend Jacobsen**, der senere blev folketingsmand og også minister. Ham traf jeg engang helt tilfældigt ved hans sommerhus på Enø ved Næstved. Og så faldt snakken naturligt nok på gamle dage. Jo, når en kunde i Kongerslev spurgte til en ting, som de ikke havde, ringede de bare til Andreasen, og enten havde han den, eller også skaffede han den meget hurtigt!

Af **slikbutikker** var der hele 2: "Slikmutter på Baggesdamvej 1. Det var Højgaardbørnernes bedstemor, og også i huset på Lindborgvej 2, men den forsvandt hurtigt. I indersiden af svinget i byen stod endnu ruinerne af udlængerne, så det var en firlænget gård. De må have stået helt ude i den nuværende vej. Dengang var den smal og temmelig farlig med meget lidt udsigt. Udhusene blev så nedrevet ved vejudvidelsen og asfalteringen, så kun den lange stuelænge stod tilbage som nu. Nedrivningen skete, for os knægte at se meget avanceret: En arbejdsmand holdt enden af en bjælke mod fronten af en af de gamle petroleumsdrevne vejtrømler, som så kørte så hurtigt frem, som den kunne (det var temmelig langsomt, men dog tilstrækkeligt til, at den anden ende af bjælken, som pegede på muren, kunne væltes ned). Denne mekaniserede fremgangsmåde var vi meget imponeret over.

Rester fra krigens tid var der også, bl.a. spredte små, primitive **barakker** til tørvearbejderne, der stod for hele energiforsyningen i krigens knaphedstid, hvor der var lukket for import af kul og olie. Vest for "Betty-Anton"s på skråningen ned mod kærret var der en. Der boede Hedemans. Bag ved Jens Tærskers ligeledes. Her boede datteren, Gudrun og manden med to børn, Jens og Jørgen, indtil de byggede arbejderhus ude på Holmen. Denne proces fulgte jeg meget med i og hjalp til med stor interesse, hvor jeg kunne komme til det, for det var spændende. Et hus var noget, der stod, men her blev det bygget!. Jeg har været til fødselsdag i barakken, og jeg kan huske man kunne se ud i det fri gennem en sprække mellem trævæggen og den murede skorsten. Men det her var om sommeren - VINTER!! Ude ved banen ved "Rævs", men på vor side stod også en, som jeg aldrig har set. Nede ved Karl Ejnars stod resten af kælderens tilbage. Der har vi leget meget med bål ved indgangen mod øst og kun en lille åbning mod vest, som vi kunne trække vejret igennem. Og så skulle vi jo springe over ilden ud i det fri! Det var farligt! Meget farligt!! syntes vi.

Så var der **mindestenen**, som blev sat op i min barndom. Den var for os børn et symbol på en uforståelig verden langt uden for vor rækkevidde. Hvad var det for noget. Senere, da jeg havde fundet ud af, at det var en skolelærersøn, der havde oprettet et legat til støtte af uddannelse af sognets børn, fik jeg legatet 2 gange, hver gang, tror jeg, på 1100 kr - en himmelsk sum, som rakte til 4 måneders kost og logi!

Over for mindestenen var der bar jord. Her var resterne endnu fra **2 i 30erne nedbrændte gårde** - ajlebeholderen, fuld til randen af vand. Gårdene blev efter branden udflyttet - det blev til Markussens og Højgaarden på Baggesdaamvej.

Smedens **smedie** lå ved landevejen syd for skolen. Det var byens samlingspunkt. Her samledes de, der havde trang til det sociale og drøfte tidens spørgsmål, for det var der nogle, der havde tid til. Selv midt på dagen. Det var tit de samme. Her var alt håndkraft og uden elektrisk lys. Arbejdstiden sluttede, når Jens Chr. Jensen ikke kunne se mere. Jeg har dog en enkelt gang set det blændende lys fra en petromax, men det var sjældent, og meget eksotisk for mig at se på.

Så var der **forsamlingshuset**, hvor vi havde gymnastik, hvor især Holger jo var ferm til at sætte den tunge midterstolpe til bommen op. Her var også juletræ med godterpose! Efter julesangene omkring træet var der sanglege og bagefter dans, hvor jeg imidlertid ikke kunne være med, da jeg ikke havde gået på danseskole, og jeg skulle ikke nyde noget af at byde en pige op og derved risikere at blive til grin!

Hvor Niels Eriksensvej begynder ved Laurits Haals stod en af de røde murede **transformatortårne**. Bag den voksede der et lille hyldebærtræ, og især i blæsevejr stod der grangivelig en farlig person og ventede på en, så det var med at hjule hurtigt forbi, hvilket var meget besværligt, da vejen netop der går op ad en lille bakke. Men det lykkedes øjensynligt at komme frelst forbi hver gang!

Af øvrighedspersoner var der **sognefogeden**, Chr. Jensen, som jeg kan takke for, at jeg kom på realskole. Han ejede "Krogsgaard", den sidste gård på venstre hånd, når vi forlader byen mod Lindenberg.

En person, som jeg vil mene dengang også blev betragtet som øvrighedsperson, er **Stinnes mand, Theodor**. For han var jo baneformand! Jeg betragtede ham som en noget bøs person, der vogtede nidkært over sit domæne ved banen, hvilket kunne give konflikter, når vi børn legede der. Han har vel egentlig bare haft ansvaret for, at ingen kom til skade ved at færdes dernede. Men det forstod vi naturligvis ikke noget af, og irriterende var det, altid at have ham rendende i hælene på os. Vi måtte altid være på vagt. Men noget, vi havde for os selv, var alligevel legen med de udrangerede banevogne i grusgraven, det efter hånden er blevet fyldt op med affald, losseplads, og derfor væk nu. Men den lå syd for stationen, på Komdrupsiden. Her kunne vi ved fælles hjælp

få en tung vogn bakset op ad skråningen. Så var det med at hoppe op, når den kørte tilbage og rigtig mærke det voldsomme sammenstød med rækken af vogne dernede! Karl Ejnar valgte anderledes. Han kunne rigtig spille den seje helt/dødsdømt forbryder, tungen ud af munden og først i sidste øjeblik springe væk fra bufferen dernede, lige inden braget ved sammenstødet! Nej, det var vor helt private leg!

Anderledes var det om foråret, når vi brændte det tørre græs på baneskråningen af - også, når toget kom forbi og et øjeblik forsvandt i røgen! Det opdagede baneformanden, og dette måtte stoppes, (hvilket man i dag vel må sige var helt legitimt). Men han sagde ikke noget! Skovlede blot sand, jord på for at slukke ilden, noget upædagogisk. Det fik Karl Ejnar til at udbryde: "Lad være med det pjat!" Til en voksen mand!! Med min autoritære opdragelse skulle jeg ikke have noget klinket der!

Nævnes skal også byens **2 mælkekuske**. Jørgen Thorsen, som boede på husmandsstedet i svinget på Baggesdamvej på vej til Skibsted. Han havde Baggesdamturen. Jeg tror det var mælken fra Baggesdamvej og Østergaardsvej. Den anden var Christian Jacobsen Christensen, boende yderst på Holmen. Det var Ejenholts far, en overgang boende i "Vaaren", den tidligere "bette" skole. Hans far havde resten, dermed også min mors. Turen gik selvfølgelig til mejeriet i Sønder Kongerslev. Vognen var den høje model med bremseklods mod jernfælgen, som jeg har set i funktion ned ad Kirkebakken. Der var jo lidt bedre tid dengang end nu, så der kunne blive tid til et lille måltid eller en kop kaffe en gang imellem. Højdepunktet om vinteren var hvidkålssuppe, som jeg har set vor mælkekusk indtage nede hos vor nabo, Brinkes, med næsedryp regelmæssigt blandende sig med hans elskede ret!

Der var mange pæne gårde. Det var jo god jord. Alt i størrelse fra mors 3 køer til den største, Markussens med 25-30, vil jeg tro. Køerne var i kæret om sommeren og blev trukket hjem til malkningen. Kun havde Markussens bygget en speciel malkestald i kæret. Der trak traktoren malkemaskinen. Alsidigt landbrug var det dengang med køer, svin og heste som trækraft

En bestemt gård vil jeg nævne, nemlig den, der ligger i svinget no 2 fra Smedens hus mod Lindemborg. Der boede **Jens Mikkelsen**. Han havde som den eneste i Komdrup en landbrugsvogn med gummihjul! Alle andre kørte med de gamle kassevogne og jernringe. Jeg tror den var rigget til af undervognen på en gammel bil - som man ser dem fra u-landene i dag. Jens Mikkelsen giftede sig ind i en isenkram engros-familie fra Aalborg, og i køkkenet på gården så jeg for første gang noget helt nyt - en flot, skinnende indretning ved køkkenvasken. Det var en helt ny fremmed verden jeg så her - mit første blandingsbatteri, Hvor vi andre måtte hente vand ved pumpen i gården, evt. en enkelt hane ved vasken, og hos ganske få en ved siden af til varmt vand. Nej, her var stil!

En anden var **Elvin Hansen**. Baggesdamvej lige nord for no 11. Han opførte et roerum så stort, at han kunne have alle sine roer derinde vinteren over, så han var fri for det kolde, brydsomme arbejde med at hente dem ude i kulen om vinteren, som ellers alle andre gjorde!

Lidt høns havde man, men det var konens gesjæft, hvor æggene ca. kunne betale brugsregningen. Men her skete der en udvikling, idet man begyndte at anskaffe sig **flere høns**. Niels Eriksen i et helt nyt hønsehus, ligeledes hos os i en forlængelse mod øst af vort tørvehus. Oppe hos Højgaards indrettede de hønsehus på loftet i udhusene, så kunne hønsene via en lille stige bevæge sig ned i hønsegården. Det kan man da vist kalde en hønsestige! Den største investering på området i forhold til stedets størrelse var ude på Holmen (**hos Stærs eller Thomas?**) med en regulær hal. Mon ikke den står der endnu.

Mekaniseringen i landbruget begyndte også i denne tid. Det var jo de små, grå Ferguson'er. Men Markussen lagde sig i spidsen med en stor Fordson.

Byen havde **3 biler**: Lærer Andersens med U3436, og Baggesdams, begge høje, firkantede Ford'er, så uddelerens Morris Seven, som han gjorde varetur i.

Om vinteren skulle vejen jo ryddes. Det skete med håndkraft, hvor snefogeden stregede op, hvor bred vejen skulle være. Dog var der **1 sneplov**. Når snekasterne havde taget det værste lag sne, tog Chr. Pedersen tilløb med sin lastbil og klarede resten. Jeg hørte et ordskifte mellem ham og Niels Eriksen. Chr. Pedersen syntes det var for dårligt at plante - jeg tror det var grønkål - så tæt ved vejen, da de gav læ for sneen, hvortil Niels prompte svarede, at det havde han nok ikke noget imod med hans 11 kr i timen for indsatsen! Når det var Chr. Pedersen, der brugte sneploven, skyldtes det, at hans bil gik på benzin. Jens Hansens var en diesel og dermed ikke kraftig nok dengang! Han sagde også noget om, det var for hårdt ved bilen.

Ringridning har jeg berørt. Det forsvandt i disse år. Eengang har jeg oplevet **fastelavnsbåden**, hvor ungdommen kørte rundt og samlede penge sammen til, ja, jeg ved i grunden ikke til hvad. Her gjorde Antonius's Frode lykke som klovn. Han gjorde et stort nummer ud af, at han ikke kunne finde håndtaget, da han forlod vort hus efter bidraget. Jo, det så lidt komisk ud!

Så i dag!

Ak, hvor forandret, som Blicher siger.

Hvad blev der af de forskellige gårde, steder i Komdrup?

Alle de mange mellemhandler springer jeg over , og nævner kun, hvordan ejerforholdene er i dag. Oplysningerne har jeg fra Laurits Haals. Jeg takker herved ham for hans tålmodighed ved telefonen.

Tilbage er der 3!! heltidslandbrug.

Dovergaarden på markvejen mod Skibsted, slugte Treskelgaarden (skel mod Kongerslev, Skibsted og Komdrup sogne) og. Markussens (Baggesdamvej 11), hvor ejeren bor i dag. Her er svin.

Laurits Haals købte Baggesdam - denne dengang så velansete gård står i dag tom! Laurits har planteavl.

Den 3. er **Slots** på vej til stationen (Østergårdsvej). Han købte Karl Skovs (no.14), Ravns (den nordligste af statsejendommene på Rævs Mark, Carsten Larsens "Bakkegaarden" (no. 10). Han har også planteavl.

Søren Rasmussens bag ved Brugsen (no.6) og Betty-Antons/Karl Højgaards (no.3) er købt af en gårdejer i - **Skibsted!**

Resten er i dag fritidslandbrug eller drevet af pensionister.

Og vil vi se malkekøer, må vi til - **Nr. Kongerslev!**

På mit spørgsmål til Laurits Haals om, hvilke tre der vil overleve, svarer han: "Til den tid er Komdrup en del af eet stort landbrug!"

Byen ligner andre lokaliteter under samme forhold - nogle steder lidt rodet, forfald.

Tiden er hård ved visse lokaliteter.

.

Efterskrift

Tja-e, kære venner, bekendte, nu er min saga forbi.

Hvorfor gjorde jeg det så?

Af en indre drift. Måske bundende i en ubestemmelig tak til den by og de kammerater, bekendte, venner, unge og gamle, som jeg levede sammen med, og som gav mig indtryk, oplevelser, formede mig.

Jeg kan sige, at det har betydet meget for mig set i lyset af, at mit hjem var kendetegnet ved et hårdt miljø, faktisk præget af vold mod mig.

Denne erkendelse og dermed tilflugten til det omgivende samfund har senere betydet alt for mig, og jeg sender hermed en tak til alle, jeg har været i berøring med.

Denne saga skal ikke give sig ud for at være en nøgtern, saglig beskrivelse, men **set med barnets øjne** afvekslende med den voksnes senere erfarne vurdering.

Jeg glemmer aldrig en bemærkning af Karl Ejnar på vej hjem fra skole: "Nu skal det blive godt at komme hjem!" Det forstod jeg ikke. For mig var det helt anderledes!

PS!

Når I har læst min beretning, kan I måske genkende noget. Det kan være I synes noget var anderledes, eller noget jeg har totalt misforstået. Ligegyldigt hvad det er, så kom med jeres kommentarer.

I skriver til min mail: frankelvej19@gmail.com eller tlf. 60710703, og så vil jeg notere kommentaren efter "Komdrup"

Det ser jeg meget hen til ! !